

Βήματα καλών πρακτικών

1. Ολοκληρωμένη κατανόηση του κύκλου του νερού, στην ζωή μας, στις άλλες μορφές ζωής, στον πλανήτη και στην συμβολική του, για ένα δημιουργικό πνευματικό πολιτισμό.

2. Ολοκληρωμένη ανάπτυξη εξειδικευμένων και ενεργητικών συστημάτων γύρω από μια σειρά ρύθμισης συντελεστών και ανάπτυξης πρακτικών.

I. Την ανάπτυξη πολυμερών συστημάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης και ολοκληρωμένης περιβαλλοντικής ποιότητας απέναντι στα υδάτινα σώματα.

II. Διαρκή συμμετοχική διαδικασία διαβούλευσης και λήψης αποφάσεων στα πρότυπα της ατζέντα 21 με την σύμπραξη των 10 κύριων ομάδων, στο εξελισσόμενο πλαίσιο των νόμων και με την βασική αρχή πως το νερό και τα υδατικά σώματα αποτελούν πρωτεύοντος οικολογικό, κοινό, δημόσιο και κοινωνικά προστατευόμενο αγαθό και δικαίωμα. Αυτό σημαίνει ότι είναι δικαίωμα της βιοποικιλότητας και των ανθρώπων, που δεν μπορεί να αναχθεί σε απολύτως εμπορεύσιμη διαχείριση.

Είναι διαγενεακό αγαθό για την ανθρωπινή και κάθε μορφή ζωής και αποτελεί πολιτισμικό και πνευματικό, ανοικτό και ελεύθερο πεδίο ανάπτυξης.

III. Ανάπτυξη ατομικών καθημερινών καλών πρακτικών εξοικονόμησης, ανάκτησης και εξισορρόπησης, που να τείνει σε μηδενικό υδατικό αποτύπωμα, με την υπεύθυνη εφαρμογή καινοτόμων πρακτικών.

Ανθρωποκεντρικός Πολιτισμός & καταστροφικότητα

Τα προβλήματα που συναντάμε στην αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών μας για νερό στις ποικίλες μορφές του, αποτελούν ακριβή αντανάκλαση της κρίσης και της καταστροφικότητας του μέχρι σήμερα υιοθετημένου μοντέλου ανάπτυξης, συμπεριφοράς και κοσμοθεωρίας.

Η κρίση της ποιότητας και η επάρκεια του νερού στον 21ο αιώνα αναμένεται ως μια κύρια έκφραση της Νέμεσης, του αιτιατού, του πολιτισμού ή της οικονομίας μας.

Η μυθολογία, μας έχει προειδοποιήσει επαρκώς. Μας έχει υπαινιχθεί ότι ο κόσμος, υπό ποικίλες διαστάσεις, είναι ένα ενυδρείο μέσα στο οποίο ζούμε κινούμαστε και υπάρχουμε. Πότε θα γίνουμε επιτέλους αλληλέγγυοι κομιστές του νερού της ζωής, θα σκώσουμε την υδρία των ευθυνών μας και θα δούμε το υγρό στοιχείο ως πεδίο συμβιωτικότητας, συμπάθειας, και βαθιάς εξελικτικής αλληλεγγύης με τη ζωή;

«Σήμερα, γνωρίζουμε ότι η Γη όντως αυτορυθμίζεται, όμως εξαιτίας του χρόνου που χρειάστηκε μέχρι να το αποδείξουμε, διαπιστώσαμε πολύ αργά ότι η αυτορύθμιση δεν λειτουργεί πλέον και ότι το σύστημα της Γης πλησιάζει πολύ γρήγορα στην κρίσιμη κατάσταση όπου κινδυνεύουν όλες οι μορφές ζωής που υπάρχουν σε αυτό».

James Lovelock

Το περιβάλλον δεν είναι μόνο του

Φιλοτίμου 54, Αθήνα, ΤΚ 113 63 • Τηλ: 210 8239000
Μισούλη 18, Μάκρη Ν.Φθιώτιδας, ΤΚ 350 11
Τηλ: 22360 22914 • 6977 6068 24

www.solon.org.gr

email: info@solon.org.gr

θάλασσα νερό υδάτινοι κόσμοι

καλές πρακτικές
για κάθε μορφή ζωής

«Τόσο εμείς όσο και οι υπόλοιπες μορφές ζωής, από τις φάλαγγες μέχρι τα βακτήρια, αποτελούμε μέρος μιας πολύ ευρύτερης και ποικιλόμορφης οντότητας, της ζωντανής Γής».

James Lovelock

www.solon.org.gr

Θάλασσα - νερό - υδάτινοι κόσμοι

Η θάλασσα, το νερό σε όλες τις μορφές και η βιοποικιλότητα, είναι οι μεγαλύτεροι εσωτερικοί κλιματικοί ρυθμιστές και αποτελούν τον κύριο συντελεστή της δυναμικής της ζωής στον πλανήτη. Το υδατικό περιβάλλον, θαλάσσιο, χερσαίο και ατμοσφαιρικό είναι θεμελιώδης πόρος για την βιοποικιλότητα της Γης.

Γι' αυτό πρέπει να μιλήσουμε για το θεμελιώδες δικαίωμα όλων των μορφών ζωής στο νερό και τις κλιματικές συνθήκες. Η θαλάσσια βιοποικιλότητα λειτουργεί ως καταλύτης στον ρυθμιστικό ρόλο της θάλασσας στην κλιματική σταθερότητα. Οι μορφές ζωής της θάλασσας αποτελούν αξίες των οικοσυστημάτων και της βιόσφαιρας έχοντας συσσωρεύσει εξελικτικά, διαφοροποιημένες δυναμικές ζωής που αναπτύσσουν ειδική ικανότητα αίσθησης και προσαρμογής.

Γι' αυτό και πιστεύουμε ότι οι μορφές ζωής της υδρόσφαιρας έχουν δικαιώματα που απορρέουν τόσο από το συλλογικό μακροοικονομικό τους ρόλο στο οικοσύστημα όσο και ως εκφράσεις της ζωής, εξατομικευμένες ως είδη.

Ο ανθρώπινος πολιτισμός ιστορικά και γεωγραφικά, άλλοτε λιγότερο και άλλοτε περισσότερο, συνδυάστηκε με την θάλασσα και το υδάτινο περιβάλλον. Τα μεγάλα υδάτινα σώματα, θάλασσες, ποτάμια και λίμνες λειτούργησαν ως πεδία συγκοινωνιακά, οικονομικά, πλουτοπαραγωγικά και πολιτιστικά και γεωπολιτικών σχέσεων.

Οι θάλασσες όμως και η υδρόσφαιρα δεν αποτέλεσαν μόνο φυσικό και οικοσυστημικό πεδίο της Γης.

Διατάραξη θαλάσσιας ισορροπίας

Δυστυχώς, η ανάπτυξη των δύο τελευταίων αιώνων ζημίωσε πολύ την υγεία των θαλασσών και των υδατικών συστημάτων. Λειτουργήσε εγκληματικά απέναντι στην βιοποικιλότητα, την ιχθυοπανίδα και ρύπανε ποικιλότητα τα υδατικά οικοσυστήματα.

Η χημική ρύπανση από τις θαλάσσιες μεταφορές, τις εκβολές, τα χερσαία παραγόμενα ρυπαντικά φορτία καθώς και η ρύπανση μέσω ατμοσφαιρικής διάθησης, καταστρέφει τη θαλάσσια ζωή με πιο έντονο ρυθμό στις κλειστές θάλασσες όπως είναι η Μεσόγειος, η Βαλτική κλπ. Επίσης η χημική ρύπανση έχει καταστήσει αβίωτο το περιβάλλον σε μια σειρά μεγάλων ή μικρών λιμνών και ποταμών.

Η θαλάσσια πχορύπανση αποδιοργανώνει τον συντονισμό πληθυσμών και ειδών της ιχθυοπανίδας, μειώνοντας έτσι την βιωσιμότητά τους.

Η υπεραλίευση καθώς και οι παράκτιες θηρευτικές πρακτικές οδηγούν σε βάρβαρη, ανεύθυνη και εγκληματική εξάντληση της βιοποικιλότητας.

Η αποδιοργάνωση της οικολογικής ισορροπίας στα μεγαλύτερα ή μικρότερα υδάτινα σώματα, λειτουργεί ως ένα μακροχρόνιο οικολογικό ντόμινο καταστροφής που απαξιώνει το μέλλον μακροοικολογικά, αλλά και μικροοικολογικά.

Η κατάσταση αυτή δεν μπορεί και δεν πρέπει να συνεχιστεί τόσο για λόγους πρωτογενών αξιών όπως η αξία της βιοποικιλότητας και της εξέλιξής της, όσο και για δευτερογενείς λόγους όπως οι ανθρωποκεντρικοί λόγοι και οι αξίες που συνδέονται με την βιωσιμότητα των ανθρώπων και του πολιτισμού όσο και με την ποιότητα ζωής και τις χρήσεις του περιβάλλοντος.

«Για κάθε είδος που ξέρουμε ότι κινδυνεύει υπάρχουν πιθανόν άλλα εκατό για τα οποία δεν γνωρίζουμε τίποτα»

Κάθουμ Μ. Ρόμπερτς,

βιολόγος ειδικός στα θαλάσσια οικοσυστήματα

Γνωρίζετε ότι...

• **Κλιματικές αλλαγές.** Ο κύριος απορροφητής άνθρακα στον πλανήτη είναι οι ωκεανοί. Έχουν απορροφήσει το 58% της συνολικής ποσότητας άνθρακα που έχουν αποδεσμεύσει στην ατμόσφαιρα οι άνθρωποι από το 1800 έως το 1994. Η απορρόφηση αυτή δεν γίνεται σε όλα τα σημεία των ωκεανών το ίδιο! Η Βόρεια Θάλασσα έχει δεσμεύσει το 20% του CO2 που παράγαν οι ανθρώπινες δραστηριότητες! Είναι το «νεφρό άνθρακα» του πλανητικού συστήματος.

• **Το φυτοπληγκτόν** που επιπλέει στην επιφάνεια των ωκεανών είναι που δεσμεύει το διοξείδιο του άνθρακα και το χρησιμοποιεί για την ανάπτυξή του. Το οριακό σημείο απορρόφησης για τα άλγη είναι 500ppm. Με τους σημερινούς ρυθμούς θα το ξεπεράσουμε σε 40 περίπου χρόνια. Μετά από αυτό η θάλασσα θα γίνει όξινη! Ήδη υπάρχουν μετρήσεις που δείχνουν πως η απορρόφηση του CO2 από τους ωκεανούς μειώνεται.

• **Εξαφάνιση θαλάσσιων ειδών.** Από το 1970 μέχρι το 2003 παρατηρήθηκε μείωση 27% στα θαλάσσια είδη που είχαν εντοπιστεί.

• **Υπεραλίευση.** Η πίστη ότι οι θάλασσες είναι ανεξάντλητες είναι αναγγνωρισμένη πλέον ως πλάνη. Σήμερα επιβιώνει μόνο το 10% του ποσοστού των πληθυσμών των δημοφιλών ειδών ψαριού. Τα δύο τρίτα των αλιευμάτων ανοικτής θαλάσσης έχουν ήδη αλιευτεί σε ποσοστό μεγαλύτερο από αυτό που μπορεί να αποκαταστήσει η φύση.

• **Ρύπανση.** Σε κάθε τετραγωνικό χλμ ωκεανού, πλέον 18000 κομμάτια πλαστικού. Επίσης στο κέντρο του Ειρηνικού υπάρχουν 3 κιλά απόβλητα ανα 500 γραμμάρια πηλαγκτόν.